

Samenvatting

Advies wijziging Regeling spog in verband met het eerder doorplaatsen van TA-gedetineerden

Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

De Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing jeugdbescherming (hierna: de RSJ) heeft een advies uitgebracht over de wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing gedetineerden in verband met het eerder doorplaatsen van gedetineerden uit de Terroristen Afdeling (TA) naar een afdeling met een ander, lichter regime. Het voorstel voor een versoepeling van de regeling voor doorplaatsing volgt op het RSJ-advies 'Toenemende beveiliging in breder perspectief' (2023) en het rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid 'Vervolgonderzoek naar de terroristenafdelingen in Nederland' (2022). De RSJ benadrukte in zijn advies onder meer het belang van maatwerk in beveiliging en het belang van resocialisatie en een geleidelijke terugkeer van de gedetineerde vanuit de TA naar de samenleving.

Doorplaatsing op individuele basis aan de hand van toets veiligheidsrisico

De RSJ constateert dat een zorgvuldige en heldere procedure voor de resocialisatie van de individuele TA-gedetineerde ontbreekt. Gedetineerden die worden verdacht van of zijn veroordeeld voor een delict met een terroristisch motief worden op een TA geplaatst op grond van de aard van het delict en niet op grond van het veiligheidsrisico dat van de gedetineerde uitgaat. Dat betekent dat er grote verschillen kunnen bestaan tussen TA-gedetineerden als het gaat om veiligheidsrisico's. Onder TA-gedetineerden zijn er bijvoorbeeld leiders en volgers, dominante personen en kwetsbare en beïnvloedbare mensen. Om netwerkvorming en groepsdruk te voorkomen is het van belang de zogenaamde volgers/kwetsbaren uit de groep te halen en in een ander regime te plaatsen. De TA-gedetineerden die verhard zijn, kunnen langer op de TA blijven en hebben specifieke begeleiding nodig.

De RSJ is geen voorstander van een generieke regeling voor doorplaatsing van een TA-gedetineerde naar een afdeling met een ander, lichter regime. Het veiligheidsrisico van de individuele TA-gedetineerde zou de bepalende factor moeten zijn voor de doorplaatsing. De RSJ pleit voor veiligheid op maat en adviseert TA-gedetineerden op individuele basis door te plaatsen aan de hand van een periodieke toets op het veiligheidsrisico.

Generieke regeling voor een beperkte doelgroep

De voorgestelde versoepeling van de generieke regeling voor doorplaatsing geldt alleen voor gedetineerden in de TA die een gevangenisstraf van acht jaar of meer uitzitten. Zij kunnen vanaf achttien maanden voor het einde van de detentie in aanmerking komen voor doorplaatsing, bij een minimumstrafrestant van vier maanden. Doorplaatsing gebeurt alleen als dit veilig wordt geacht.

De RSJ meent dat eerder doorplaatsen naar een afdeling met een ander, lichter regime ook van belang is voor gedetineerden met een gevangenisstraf van minder dan acht jaar. Daarnaast vindt de RSJ dat gedetineerden die in aanmerking komen voor de regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling, hiervan tijdig gebruik moeten kunnen maken.

Nieuwe voorwaarde voor doorplaatsing

Een gedetineerde komt niet in aanmerking voor doorplaatsing als deze niet actief deelneemt aan zijn resocialisatie of niet openstaat voor begeleiding of interventies. De RSJ stelt voor om de voorwaarde aan te passen en de zinsnede 'die niet actief deelneemt aan zijn resocialisatie' te vervangen door 'die niet bereid is mee te werken aan zijn resocialisatie'. Het gaat er immers om dat de gedetineerde gewenst gedrag *wil* laten zien. Uit de toelichting bij de conceptregeling wordt niet duidelijk wat precies wordt verstaan onder 'niet deelnemen aan zijn resocialisatie'. Volgens de toelichting kan het 'niet deelnemen aan zijn resocialisatie' bestaan uit het weigeren om arbeid te verrichten. Hoewel het verrichten van arbeid in detentie niet langer een verplichting is, kan dit wel bijdragen aan de re-integratie van een gedetineerde. Volgens jurisprudentie van de Afdeling rechtspraak van de RSJ over promoveren en degraderen is enkel de weigering om arbeid te verrichten niet voldoende om te concluderen dat de gedetineerde niet werkt aan zijn re-integratie. Ook andere re-integratiedoelen, zoals het volgen van een studie, kunnen bijdragen aan de resocialisatie van de gedetineerde.

Aanbevelingen

De RSJ komt tot de volgende aanbevelingen:

1. Zorg voor een meer persoonsgerichte benadering in de beveiliging met periodieke toetsing van het veiligheidsrisico van de individuele TA-gedetineerde en maak doorplaatsing op grond daarvan mogelijk.
2. Zorg ervoor dat de regeling van doorplaatsing niet resulteert in een beperking van de v.i.-regeling.
3. Pas artikel 26a, tweede lid onder d, Rspog aan en vervang de zinsnede 'die niet actief deelneemt aan zijn resocialisatie' door 'die niet bereid is mee te werken aan zijn resocialisatie'. Geef in de toelichting nader aan wat wordt verstaan onder 'niet meewerken aan zijn resocialisatie'.

Het advies kunt u raadplegen op de [RSJ website](#)

